

Svet
Evropske unije

Bruselj, 21. junij 2022
(OR. en)

10498/22

**Medinstitucionalna zadeva:
2022/0198 (NLE)**

**ACP 82
FIN 688
PTOM 11**

PREDLOG

Pošiljatelj:	za generalno sekretarko Evropske komisije: direktorica Martine DEPREZ
Datum prejema:	21. junij 2022
Prejemnik:	Generalni sekretariat Sveta
Št. dok. Kom.:	COM(2022) 306 final
Zadeva:	Predlog SKLEPA SVETA o dodelitvi sredstev, sproščenih iz projektov v okviru 10. in 11. Evropskega razvojnega sklada, za financiranje ukrepov za reševanje krize na področju prehranske varnosti in ekonomskega šoka v afriških, karibskih in pacifiških državah (države AKP) po ruski vojni agresiji na Ukrajino

Delegacije prejmejo priloženi dokument COM(2022) 306 final.

Priloga: COM(2022) 306 final

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 20.6.2022
COM(2022) 306 final

2022/0198 (NLE)

Predlog

SKLEP SVETA

o dodelitvi sredstev, sproščenih iz projektov v okviru 10. in 11. Evropskega razvojnega sklada, za financiranje ukrepov za reševanje krize na področju prehranske varnosti in ekonomskega šoka v afriških, karibskih in pacifiških državah (države AKP) po ruski vojni agresiji na Ukrajino

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

• Razlogi za predlog in njegovi cilji

Razmere na področju prehranske varnosti na svetu se hitro slabšajo in med prizadetimi državami je veliko najmanj razvitih držav ali držav z nizkimi dohodki in pomanjkanjem hrane.

Pred povečanjem svetovne negotovosti na področju prehranske varnosti zaradi ruske vojne agresije na Ukrajino je skoraj 193 milijonov ljudi (skoraj 40 milijonov več kot leto prej) v 53 državah/na ozemljih trpelo zaradi akutne neustrezne prehranske varnosti in je potrebovalo nujno pomoč. Ruska vojna agresija na Ukrajino je povzročila drastično zmanjšanje ponudbe žit na svetovnih trgih, saj so črnomske poti blokirane, žitni silosi pa namerno napadeni. Svetovne cene hrane hitro rastejo in so na najvišji ravni v zadnjih treh desetletjih. Z zvišanjem cen energije se višajo tudi cene kmetijskih inputov (zlasti gnojil), prevoza in nazadnje hrane. Ta zvišanja cen poslabšujejo makroekonomske obete v razmerah, ko se je fiskalni manevrski prostor že zmanjšal zaradi pandemije COVID-19. To bi lahko privedlo do nadaljnjega povečanja števila močno zadolženih držav in/ali držav s plačilnobilančno krizo. Konflikti in suše še poslabšujejo razmere v ranljivih regijah. Najbolj ranljive so najmanj razvite države in države z nizkimi dohodki. Kot je razvidno iz vstaj v zadnjih desetletjih, nestabilnost in konflikte pogosto sproži ravno šok zaradi povišanja cen hrane.

Politični občutek, da je nujno treba podpreti najbolj izpostavljene države, je poudaril tudi Evropski svet v sklepih z dne 24. in 25. marca¹, v katerih je Komisijo pozval, naj se prednostno posveti delu v zvezi s svetovno prehransko varnostjo in cenovno dostopnostjo hrane, zlasti s podpiranjem prehranske varnosti in kmetijstva v Ukrajini ter v najbolj ranljivih in najbolj prizadetih tretjih državah. Evropski svet je nato v sklepih z dne 30. in 31. maja 2022² Komisijo pozval, naj preuči možnost uporabe rezerv iz Evropskega razvojnega sklada za podporo najbolj prizadetim partnerskim državam. Sredstva v okviru geografskega stebra instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje – Globalna Evropa (NDICI – Globalna Evropa)³ so v celoti načrtovana, približno 3 milijarde EUR pa je že usmerjenih v programe za kmetijstvo, prehrano, vodo in sanitarne storitve. Poleg tega je bilo leta 2022 afriškimi, karibskimi in pacifiškimi državami (države AKP) v okviru proračuna za humanitarno pomoč prvotno dodeljenih približno 520 milijonov EUR, od katerih je velik del namenjen neustrezni prehranski varnosti in s tem povezanim potrebam. Kljub temu bi bilo treba glede na obseg potreb in morebitne posledice mobilizirati dodatna finančna sredstva za podporo partnerskim državam. Razpoložljivost sredstev v okviru proračuna EU je zelo omejena (rezerva za nove izzive in prednostne naloge v okviru instrumenta NDICI – Globalna Evropa se bo v letu 2022 v celoti uporabila za odziv na druge nujne prednostne naloge, začetni proračun za humanitarno pomoč za leto 2022 za prehransko varnost in s tem povezane potrebe v državah AKP, ki so bile ugotovljene pred začetkom ruske vojne agresije na Ukrajino, pa je skoraj v celoti izvršen), zato bi lahko glede na učinek v različnih partnerskih državah AKP uporaba sredstev, sproščenih iz 10. in 11. Evropskega razvojnega sklada (ERS), EU in njenim državam članicam v okviru pristopa Ekipe Evropa omogočila, da povečajo svojo podporo in prispevajo k prizadevanjem za reševanje krize na področju prehranske varnosti, ki jo je ruska vojna agresija v Ukrajini še zaostila.

¹ Sklepi Evropskega sveta z dne 23. in 24. marca 2022 (EUCO 1/22).

² Sklepi Evropskega sveta z dne 30. in 31. maja 2022 (EUCO 21/22).

³ UL L 209, 14.6.2021, str. 1.

Cilj tega predloga sklepa Sveta je pridobiti pooblastilo Sveta za uporabo sredstev, sproščenih iz 10. in 11. ERS, za financiranje ukrepov za reševanje prehranske krize in ekonomskega šoka v državah AKP po ruski vojni agresiji na Ukrajino v višini do 600 000 000 EUR, od katerih bo 488 000 000 EUR sproščenih iz 10. ERS, 112 000 000 pa iz 11. ERS.

582 000 000 EUR od tega zneska bo prispevalo k financiranju ukrepov, do 18 000 000 EUR pa bo krilo odhodke za podporo, ki jih ima Komisija.

Ta sredstva se bodo uporabila za najbolj prizadete partnerske države, pri čemer bo posebna pozornost namenjena najbolj ranljivim in izpostavljenim državam, zlasti za zagotavljanje:

- makroekonomske podpore (100 milijonov EUR);
- podpore za proizvodnjo hrane in odpornost prehranskih sistemov (350 milijonov EUR);
- humanitarne pomoči (150 milijonov EUR).

Kar zadeva podporo za proizvodnjo hrane in odpornost prehranskih sistemov, bo EU podpirala naložbe v lokalne proizvodne zmogljivosti v okviru trajnostnih vodnih in agroživilskih sistemov, ki temeljijo na agroekoloških pristopih, vključno z diverzifikacijo kmetijskih vrednostnih verig in proizvodnje hrane. Pri usmerjanju pomoči v izbrane države bi se lahko uporabila naslednja merila:

- (povečane) ravni neustrezne prehranske varnosti in slabe prehranjenosti v partnerskih državah;
- izpostavljenost partnerskih držav posledicam ruske vojne agresije na Ukrajino, in sicer glede na njihov delež uvoza hrane v BDP;
- makroekonomske ranljivosti partnerskih držav, ki bi se lahko ugotovile na podlagi njihovega deleža dolga v BDP, mednarodnih rezerv / deviznih rezerv in ocene analize vzdržnosti dolga;
- potencialni učinek financiranja Unije v partnerskih državah ali regijah, ocenjen zlasti na podlagi možnosti za okrepitev ustreznih intervencij za povečanje proizvodnje in odpornosti.

Z ukrepi, financiranimi v okviru tega predloga, bo EU podpirala svetovni odziv na področju prehranske varnosti ki je bil razvit na zahtevo Evropskega sveta⁴. Odziv vključuje takojšnje in srednjeročne ukrepe, s katerimi bi partnerjem po vsem svetu dokazali, da EU zagotavlja povezano, celovito in hitro podporo za reševanje posledic vojne nanje. Svetovni odziv EU na področju prehranske varnosti operacionalizira različna področja ukrepanja, kot je predvideno v okviru FARM in globalnega zavezništva G7, ter zagotavlja potrebno podporo skupini ZN za odzivanje na svetovne krize.

• **Skladnost z veljavnimi predpisi s področja zadevne politike**

EU je zavezana doseganju cilja trajnostnega razvoja v zvezi z „odpravo lakote“ (cilj trajnostnega razvoja 2) in sodeluje s partnerji, da bi skupaj okrepili podporo za odpravo lakote, doseganje prehranske varnosti in boljše prehrane ter spodbujanje trajnostnega kmetijstva. To je ponovno potrjeno v Evropskem soglasju o razvoju⁵. Razvoj kmetijstva in podeželja je ključnega pomena za zmanjšanje revščine, povečanje prehranske in hranilne

⁴ Sklepi Evropskega sveta z dne 23. in 24. marca 2022 (EUCO 1/22).

⁵ Novo evropsko soglasje o razvoju, „Naš svet, naše dostojanstvo, naša prihodnost“ – skupna izjava Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, Evropskega parlamenta in Evropske komisije iz leta 2017 (UL C 210, 30.6.2017).

varnosti, spodbujanje gospodarske rasti in varstvo okolja v kontekstu podnebnih sprememb. Prav tako lahko ima pomembno vlogo pri spodbujanju enakosti spolov ter opolnomočanju žensk in deklet. Pristop EU k doseganju cilja trajnostnega razvoja 2 se osredotoča na: ukrepanje za povečanje odpornosti najbolj ranljivih v prehranskih krizah, boj proti slabi prehranjenosti in pomoč pri zagotavljanju prehranskega zdravja in dobrega počutja sedanjim in prihodnjim generacijam ter spodbujanje odgovornih naložb in podpiranje inovacij v kmetijstvu in prehranskih sistemih.

Doseganje napredka pri uresničevanju cilja trajnostnega razvoja 2 pomeni, da je potreben medsektorski napredek pri doseganju več drugih ciljev trajnostnega razvoja. Sprejetje pristopov povezanosti („nexus“), ki povezujejo kopenske ekosisteme (cilj trajnostnega razvoja 15), vodo (cilj trajnostnega razvoja 6) in trajnostno energijo (cilj trajnostnega razvoja 7) s hrano, ustvarjajo sinergije med upravljanjem naravnih virov, kmetijstvom in podnebnimi spremembami (cilj trajnostnega razvoja 13) ali povezujejo področja „humanitarno delovanje“, „razvoj“ in „konflikt/mir“, krepki take celostne pristope.

Odziv EU na sedanjo krizo na področju prehranske varnosti bo temeljil na zelenem dogovoru⁶ in strategiji „od vil do vilic“⁷ ter na pristopu povezave med humanitarnim delovanjem, razvojem in mirom. Podpora bo zagotovljena državam, ki se soočajo z velikimi izzivi na področju prehranske varnosti, na katere negativno vplivajo posledice ruske vojne agresije na Ukrajino in so v ranljivem makroekonomskem položaju z malo ali nič blažilniki za obvladovanje razmer.

Ta sredstva bodo uporabljena v skladu s pravili in postopki, ki se uporabljajo za 11. ERS. Zlasti bodo okrepila tekoče ali nove ukrepe, namenjene reševanju prehranske varnosti v državah AKP. Sredstva, sproščena iz ukrepov, financiranih na podlagi tega sklepa, bodo še naprej vir ERS, iz katerega so bila sproščena.

- **Skladnost z drugimi politikami Unije**

Ukrepi, financirani iz teh skladov, se bodo izvajali v celoti skladno in dopolnjujoče z drugimi ukrepi na področju prehranske varnosti, zlasti ukrepi humanitarne pomoči ter tekočimi ukrepi 11. ERS in ukrepi, ki se financirajo v okviru instrumenta NDICI – Globalna Evropa. Del, namenjen proizvodnji hrane in odpornosti prehranskih sistemov, se bo izvajal na podlagi obstoječih ukrepov.

2. PRAVNA PODLAGA, SUBSIDIARNOST IN SORAZMERNOST

- **Pravna podlaga**

Člen 1(4) in (5) Notranjega sporazuma o 11. ERS⁸.

⁶ Sporočilo Evropske komisije Evropskemu parlamentu, Evropskemu svetu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij, Evropski zeleni dogovor, 11. december 2019 (COM(2019) 640 final).

⁷ Sporočilo Evropske komisije Evropskemu parlamentu, Evropskemu svetu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij, Strategija „od vil do vilic“ za pravičen, zdrav in okolju prijazen prehranski sistem z dne 20. maja 2020 (COM(2020) 381 final).

⁸ Notranji sporazum med predstavniki vlad držav članic Evropske unije, ki so se sestali v okviru Sveta, o financiranju pomoči Evropske unije v okviru večletnega finančnega okvira za obdobje 2014–2020 v skladu s Sporazumom o partnerstvu AKP-EU in o dodelitvi finančne pomoči čezmorskim državam in ozemljem, za katere se uporablja četrti del Pogodbe o delovanju Evropske unije (UL L 210, 6.8.2013, str. 1).

ERS je vzpostavljen z Notranjim sporazumom o 11. ERS in predvideva možnost uporabe sproščenih sredstev, če tako soglasno odloči Svet⁹.

- **Izbira instrumenta**

ERS je bil do konca leta 2020 glavni vir financiranja za države AKP in z njegovimi sredstvi so bili financirani številni tekoči ukrepi na področju prehranske varnosti.

V večletnem finančnem okviru 2021–2027 se sodelovanje z državami AKP financira iz proračuna EU prek instrumenta NDICI – Globalna Evropa.

Glede na številne nujne geopolitične potrebe v okviru omejenega manevrskega prostora za mobilizacijo dodatnih sredstev v proračunu EU se uporaba sproščenih sredstev iz 10. in 11. ERS ob uporabi pravil in postopkov ERS šteje za najučinkovitejši način za okrepitev ukrepanja Unije v odziv na prehransko krizo.

V skladu s členom 1(4) in (5) Notranjega sporazuma o 11. ERS sprejme odločitev Svet na podlagi predloga Komisije.

3. PRORAČUNSKÉ POSLEDICE

Predlog ne vpliva na proračun EU. ERS ni del proračuna EU.

4. DRUGI ELEMENTI

- **Načrti za izvedbo ter ureditev spremljanja, ocenjevanja in poročanja**

Ureditev spremljanja, ocenjevanja in poročanja ustreza ureditvi, ki se uporablja za 11. ERS, ter ureditvam, ki so predvidene v ustreznih izvedbenih aktih.

- **Natančnejša pojasnitev posameznih določb predloga**

Člen 1(1) predloga določa, da se bodo za financiranje ukrepov za reševanje krize na področju prehranske varnosti dodelila sredstva, sproščena iz projektov v okviru 10. in 11. ERS, v znesku največ 600 000 000 EUR.

Člen 1(2) določa, da se bo v okviru zneska iz odstavka 1 za odhodke za podporo Komisiji dodelilo največ 18 000 000 EUR za kritje stroškov iz člena 6 Notranjega sporazuma o 11. ERS. To je bilo izračunano z uporabo nižjega deleža (3 %), kot je predviden v členu 1(2)(a) Notranjega sporazuma o 11. ERS za upravljanje sredstev 11. ERS (3,45 %).

Člen 1(3) določa, da se bodo uporabljala pravila 11. ERS, določena v izvedbeni in finančni uredbi¹⁰.

Člen 2 določa datum začetka veljavnosti tega sklepa.

⁹ Člen 1(4) in (5) Notranjega sporazuma o 11. ERS in člen 55 Uredbe Sveta (EU) 2018/1877 z dne 26. novembra 2018 o finančni uredbi, ki se uporablja za 11. Evropski razvojni sklad.

¹⁰ Uredba Sveta (EU) 2015/322 z dne 2. marca 2015 o izvajanju 11. Evropskega razvojnega sklada (UL L 58, 3.3.2015, str. 1) in Uredba Sveta (EU) 2018/1877 z dne 26. novembra 2018 o finančni uredbi, ki se uporablja za 11. Evropski razvojni sklad (UL L 307, 3.12.2018, str. 1).

Predlog

SKLEP SVETA

o dodelitvi sredstev, sproščenih iz projektov v okviru 10. in 11. Evropskega razvojnega sklada, za financiranje ukrepov za reševanje krize na področju prehranske varnosti in ekonomskega šoka v afriških, karibskih in pacifiških državah (države AKP) po ruski vojni agresiji na Ukrajino

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Notranjega sporazuma med predstavniki vlad držav članic Evropske unije, ki so se sestali v okviru Sveta, o financiranju pomoči Evropske unije v okviru večletnega finančnega okvira za obdobje 2014–2020 v skladu s Sporazumom o partnerstvu AKP-EU in o dodelitvi finančne pomoči čezmorskim državam in ozemljem, za katere se uporablja četrti del Pogodbe o delovanju Evropske unije⁽¹¹⁾ (v nadaljnjem besedilu: Notranji sporazum), in zlasti člena 1(4) in (5) Notranjega sporazuma,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Po ruski vojni agresiji na Ukrajino se razmere na področju prehranske varnosti po svetu hitro slabšajo in med prizadetimi državami je veliko najmanj razvitih držav ali držav z nizkimi dohodki in pomanjkanjem hrane.
- (2) V okviru geografskega stebra Instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje – Globalna Evropa¹² so za programe že predvidene 3 milijarde EUR. Od tega zneska je bilo 2,3 milijarde EUR namenjenih programom v državah AKP za financiranje ukrepov na področju kmetijstva, prehrane, vode in sanitarnih storitev med letoma 2021 in 2024. Glede na obseg potreb in pričakovane posledice bi bilo treba uporabiti dodatna sredstva za podporo najbolj prizadetim partnerskim državam.
- (3) Unija je blizu izvršitve celotnega začetnega proračuna za humanitarno pomoč, namenjenega prehranski varnosti in s tem povezanim potrebam v državah AKP, ki so bile ugotovljene pred začetkom ruske vojne agresije na Ukrajino. Glede na izjemno težke razmere na področju prehranske varnosti v državah AKP je treba ta sredstva dopolniti z ustreznimi viri, da bi se odzvali na nadaljnje povečevanje humanitarnih potreb in zagotovili kontinuiteto sodelovanja po prehodu od kriznih razmer do stabilnih pogojev za razvoj.
- (4) Evropski svet je v sklepah z dne 24. in 25. marca 2022 Komisijo pozval, naj se prednostno posveti delu v zvezi s prehransko varnostjo in dostopnostjo hrane na svetovni ravni, zlasti s podpiranjem prehranske varnosti in kmetijstva v Ukrajini ter v najbolj ranljivih in najbolj prizadetih tretjih državah.

¹¹ UL L 210, 6.8.2013, str. 1.

¹² UL L 209, 14.6.2021, str. 1.

- (5) Evropski svet je v sklepih z dne 30. in 31. maja 2022 Komisijo pozval, naj preuči možnost uporabe rezerv iz Evropskega razvojnega sklada za podporo najbolj prizadetim partnerskim državam.
- (6) Glede na znaten učinek v različnih partnerskih državah AKP bi morala mobilizacija sredstev, sproščenih iz 10. in 11. Evropskega razvojnega sklada, EU in njenim državam članicam omogočiti, da povečajo svoj odziv na krizo.
- (7) S temi sredstvi bi se morali financirati ukrepi za zagotavljanje podpore proizvodnji hrane in odpornosti prehranskih sistemov, humanitarne pomoči in makroekonomske podpore, vključno z odhodki za podporo iz člena 6 Notranjega sporazuma.
- (8) V skladu s členom 153 Sporazuma o izstopu Združenega kraljestva Velika Britanija in Severna Irska iz Evropske unije in Evropske skupnosti za atomsko energijo⁽¹³⁾ se delež Združenega kraljestva v teh sredstvih ne bo ponovno uporabil.
- (9) Ta sredstva bi bilo treba uporabiti v skladu s pravili in postopki, ki se uporabljajo za 11. ERS, kot so določeni v Uredbi Sveta (EU) 2015/322 z dne 2. marca 2015 o izvajanju 11. Evropskega razvojnega sklada in v Uredbi Sveta (EU) 2018/1877 z dne 26. novembra 2018 o finančni uredbi, ki se uporablja za 11. Evropski razvojni sklad –

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Za financiranje ukrepov za reševanje krize na področju prehranske varnosti in ekonomskega šoka v državah AKP po ruski vojni agresiji na Ukrajino se iz sredstev, sproščenih iz projektov v okviru 10. in 11. Evropskega razvojnega sklada, dodeli znesek v višini največ 600 000 000 EUR.

Od tega zneska se za odhodke Komisije za podporo dodeli znesek v višini največ 18 000 000 EUR.

Ta sredstva se uporabijo za finančne obveznosti v skladu s pravili in postopki, ki se uporabljajo za 11. Evropski razvojni sklad, kot so določeni v Uredbi Sveta (EU) 2015/322 z dne 2. marca 2015 o izvajanju 11. Evropskega razvojnega sklada in v Uredbi Sveta (EU) 2018/1877 z dne 26. novembra 2018 o finančni uredbi, ki se uporablja za 11. Evropski razvojni sklad.

Člen 2

Ta sklep začne veljati dan po sprejetju.

V Bruslju,

*Za Svet
predsednik*

¹³ UL L 29, 31.1.2020, str. 7.